

■ Szeptember 1., tanévkezdés „Fizethetnek” az elsősök

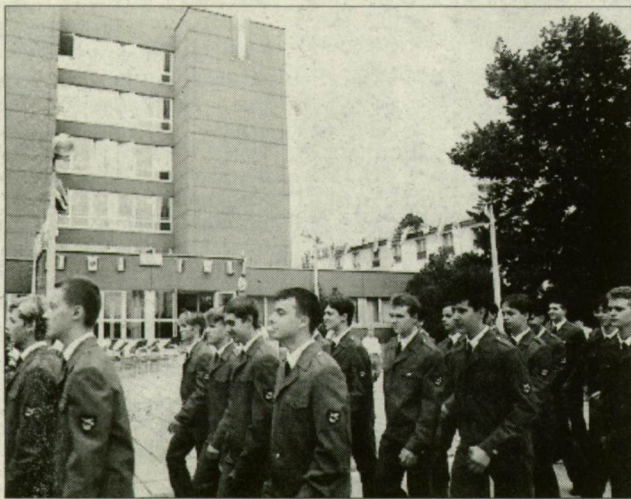
Másfél millió általános-, és középiskolás diák számára kezdődik az új tanév ma, szeptember elsején, csütörtökön, az országban. Az előző tanévhez képest valamelyest emelkedik az általános iskolák első osztályosainak száma: tavaly 125 ezer, az idén százharmincezer kisdíák kezd meg tanulmányait az alapfokú oktatási intézményekben. A szakközépiskolák és a gimnáziumok pedig 135 ezer elsős diák

oktatását kezdik meg az új tanévben. Tavaly ennél valamivel több, 149 ezer első évfolyamos tanuló volt a középfokú oktatási intézményekben.

Az általános iskolákban a tankönyvek átlag 2000 forintba kerülnek. A középiskolásoknak valamivel többet kell fizetniük a könyvekért.

Kiugróan sokba, mintegy 4-5 ezer forintba kerülnek az elsős tankönyvek.

■ Damjanich János nevét viseli Megnyílt az új honvéd gimnázium

Fotó: Révész Róbert

Négy évfolyamos, évfolyamonként két osztályos új fiúgimnázium nyílt tegnap Szegeden. A Damjanich János Honvéd Gimnáziumot a Honvédelmi Minisztérium a honvédség hivatásos tiszti utánpótlása, illetve a katonai főiskolákra készülő fiatalok megalapozottabb felkészítése érdekében hozta létre. Az új gimnázium alapító okiratát tegnap ünnepélyes tanévnyitón vette át Gázi György alezre-

des, igazgató. A Damjanich gimnázium bentlakásos rendszerben fog működni. A felvétel alapföltétele a felvételi vizsga mellett az egészségi és pszichikai alkalmasság, az erkölcsileg kifogástalan magatartás és bizonyos tantárgyakból a legalább jó általános iskolai eredmény lesz. A középiskola fenntartója a honvédelmi tárca, amely a működés költségeit saját, éves költségvetéséből fedezi.

■ Elkezdődött az 1994-95-ös tanév.

A JATE Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola pedagógusaival: Csanósi Bélánéval, Visy Csabánéval, Mácsai Istvánnéval, Baranyiné Berkes Angélával és Seres Judittal közvetlenül a nevelőtestületi értekezlet után ültünk le beszélgetni.

A pedagógusok – mint mondták – a vakációzó gyermekekkel ellentétben, nagy izgalommal és reményekkel várják az új tanév kezdetét. Aktív pihenéssel, a tankönyvek alapos áttanulmányozásával töltötték a nyár utolsó heteit. Van miből válogatniuk a tanároknak, hiszen a tankönyvpiac jelentős mértékben bővült az utóbbi években. Az idén a forgalomban lévő 2313-féle közismereti tankönyvből mintegy háromszáz teljesen új, köztük elsősorban a történelmi, társadalomtudományi, földrajzi ismereteket felölelő kiadványok.

Kérdésemre, miszerint mi-ben változott a pedagógus szakma, a tanítás szellemisége és presztízse, a több évtizede pályán lévő elmondták: nem lett könnyebb a dolguk. A kategória besorolás biztonságot adott – vallották. Fontosnak tartották a szülővel történő jó kapcsolatteremtést. Kiderült, hogy a Ságváriban maximális a szülő-tanár együttműködés. Azt azonban érzik, hogy a szülők egyre több és több dolgot várnak az iskolától. A fiatal pályakezdő, Seres Judit úgy fogalmazott: szülőpótló szerepet töltenek be az iskolában. A szülők elvárják, hogy a pedagógus igazgassa a gyermeket az élet majd minden területén. Visy Csabáné szerint hat éves korig eldől, hogy a gyerek mennyire hallgat a szülei, az óvónénire. Érdekesképpen elmesélte, hogy pályája elején harmincas létszámú osztályokban tanított. Akkor nem volt annyi gondja-baja a diákokkal, mint most, amikor kilenc-tíz tanít. Persze, a hipermozgékony gyermekek is betörnek előbb-utóbb. Az alsós tanítónők, Csanósi Béláné és Baranyiné Berkes Angéla elmondták: lényegesnek tartják, hogy az apróságok jó benyomást sze-

Fotó: Schmidt Andrea

■ Tanévnyitóóó!

Nőtt a pedagógusok felelőssége

Igen, elkezdődött... Megtartották a tanévnyitó értekezleteket az iskolákban, a pedagógusok meghallgatták az igazgatói beszámolókat, megtárgyalták az órarendet, a pedellusok megigazították a még csálén álló padokat és székeket, feltették az újrifestett táblát a falra és kipróbálták a csengőt. Tegnap már minden készen állt. Ma benépesültek a folyosók, az osztálytermek – riadt szemű elsősökkel, csibész ötödikesekkel és vagány nyolcadikosakkal.

rezzenek az iskoláról, szeresék azt, biztonságban érezzék magukat, olyan legyen nekik ez a hely, mint egy oázis. Éppen ezért, ha úgy látják, több nevelési feladatot is átvállalnak a szülőktől. Véleményük szerint az alsó osztályokban a gyermekek rendkívül nyitottak. Ezáltal a szülei is. Ebben a korban, mondták, igazán odafigyelnek még a szülő a gyermek fejlődésére.

Abban a kérdésben, hogy most mennyivel más tanítani, mint tíz évvel ezelőtt, megoszlottak a vélemények. Visy Csabáné szerint tíz évvel ezelőtt minden a rendes kerékvá-
gásban ment, mindennek megvolt a pontos helye. A tanár jól ismerte azt a tankönyvet, amit évek óta használt. Most a pedagógus jobban magára van

utalva, nagyobb a felelőssége, majd mindent neki kell kitalálnia. A történelmet oktató

Mácsai Istvánné már tíz évvel ezelőtt is belevette a tananyagba az ötleteit, az elképzeléseit. Ezeket azóta is folyamatosan beépíti munkájába. Az alsó osztályban tanítók pedagógiai helyzete standard. Akárhogy változik ugyanis a politika, bármiféle áramlatok jönnek, nincs kecmec, az apróságokat mindig meg kell tanítani írni, olvasni és számolni.

Sz. C. Sz.

A város tanévnyitója

(Folytatás az 1. oldalról.)

A tanévkezdés különös izgalmat jelent, nemcsak a diákoknak, a tanároknak, hanem az önkormányzatnak is – hangsúlyozta a polgármester, hiszen óriási feladat a közoktatási intézmények fenntartása a 94/95-ös tanévben is. Majd számokkal érzékeltette, hogy a számtalan nehézség mellett mégis szívügyének tekinti a város az oktatást. A 11,4 milliárdos költségvetés 43,6 százalékát fordítják erre,

sajnálatos azonban, hogy a fenntartási költségek növekedése miatt egyre kevesebb jut új létesítmények építésére.

„Az egyre növekedő nehézségek ellenére azt kérem a pedagógusoktól, hogy legyenek türelemmel, hiszen sokan küzdenek az oktatásért, s a város házában az oktatási ügyi lobby a legjelentősebb...” – mondotta végül az ünnepélyes megnyitón Lippai Pál, polgármester.

T. V.

■ Új kormány, régi problémák: ez jellemzi a pedagógus szakszervezet helyzetét. Mit várnak a politikai változásoktól?

– Elsősorban a közalkalmazotti törvény megfelelő módosítását várjuk, de fontos lenne bizonyos pontokon a közoktatási törvényhez is hozzájárulni. Ezen kívül nem lehet tovább úgy folytatni, hogy az érdekegyeztetésnek nincsenek meg a törvényi garanciái s az érdekképviselői szervezeteknek gyakorlatilag semmi jogosultságuk nincs. A közalkalmazotti törvény tele van feszítő problémákkal. Azt hiszem, e törvény életbe léptetésének Szeged városában is majdnem minden közalkalmazott szenvedő alanya volt, de különösen az a közel 600 ember, aki végül bírósági úton keresett igazságot magának. Végre ki kellene mondani, hogy ki a közalkalmazottak gazdája.

■ A gazdakérdés és az egész közalkalmazotti problémakör lényegében pénzkérdés.

– Erről van szó: a bérekről és a munkaadói kötelezettségekről. A közalkalmazotti törvény kapkodva, átgondolatlanul született, anélkül, hogy felmérték volna a pénzügyi fedezetét. Azt kellene tisztázni, hogy az állam mennyire fenntartója az állami oktatási-nevelési intézményeknek. Jelenleg az önkor-

■ A szakszervezet ütközetekre számít

PSZ: gazdát a pedagógusoknak!

A Pedagógus Szakszervezet városi irodájában kedden egész délelőtt csörgöttek a telefonok. Papp Jánosné, a PSZ szabadságáról visszatérő városi titkára megállapíthatta: a közalkalmazotti bérekkel kapcsolatos elsőfokú bírósági döntések és a közgyűlés plusz pénzkere-
te sem hozott békét F-kategóriás fronton. De nehéz tanév elé néz az új kormányt még csak „próbálgató” szakszervezet is, hiszen a költségvetési megszorítások egyelőre semmi jót nem ígérnek a pedagógusoknak. Papp Jánosné szerint a PSZ véleménye a kormányváltással nem változott.

Papp Jánosné: Miért mondana le a PSZ a sztrájkjéről? (Fotó: Révész Róbert)

mányzat megkapja a normatív finanszírozást, ami viszont nem elég az iskolák működtetéséhez, ráadásul ezt az összeget felhasználási kötelezettség nélkül kapja az önkormányzat.

■ Ha eddig hiányzott a közalkalmazotti törvény pénzügyi fedezete, akkor, ismervé a Békési László programot, a fedezet ezután még kevésbé lesz meg. Mire számítanak ezügyben?

– Itt mindenképpen ütközet lesz. Azt hiszem, az érdekvédelmi képviselőknek erősebben kell a jelenlegi érdekvé-
nyesítési lehetőségeiket kihasználni. A PSZ jövő hétre tervezi a tanévnyitó értekezletét, s ezen szóba kerül a Békési-féle finanszírozási program is. Elfogadhatatlan lenne számunkra, hogy az állam az oktatásban dolgozók közül csak a pedagógusok bérét fi-

nanszírozza, és számukra is csak a törvény szerinti minimumot. Ez azt jelenti, hogy aki már elől van, vagy a pótléka magasabb, mint amit a kjt szerint már meg kellett kapnia, azt az önkormányzat finanszírozza majd. Ha tudja. Ez óriási veszély lenne, hiszen még bizonytalanabbá tenné az óvodák és iskolák működtetését, mint az előző finanszírozási rendszer.

■ Idén tavasszal még a PSZ ktválnalmai között szerepelt a közalkalmazotti bérek alapszorzójának 8000 forintról a minimálbérhez igazítása is. Békési László viszont időközben „önmérsékletre” szólította fel a szakszervezeteket. Lemondanak korábbi ktvánságukról?

– Nem szabad, hogy erről az érdekképviselő lemondjon, és országos szinten sem fogunk lemondani róla. Annak ellenére sem, hogy sokan kifogásolják, hogy a pedagógus szakszervezet főtítkárásszonya kormánypárti képviselőként bejutott a parlamentbe. Tavaly, amikor a PSZ sztrájkot hirdetett, a sztrájkbizottság kompromisszumként ment bele a 8000

forintba, azért, hogy a közalkalmazotti törvény bértáblája egyáltalán életbe léphessen. Akkor sok kolléga kifogásolta a kompromisszumot. Idén újból felvetettük az emelést, 10500-ból lementünk 9500-ig az alkuban, a régi kormány mégis nemet mondott. A probléma tehát most is él, nem fogjuk hagyni.

■ Hallani meglehetősen cinikus megközelítéseket is, miszerint csak közalkalmazottak elbocsátásával nőhet a többiek bére. Mit szól ehhez?

– Ezért lenne fontos a pedagógusok kötelező óraszámának törvénybe iktatása. Miniszteri rendelet van róla, de az nem törvényi erejű. Ha a kötelező óraszámot növelik, akkor elképzelhető, hogy a pedagógusokat veszély fenyegeti majd. Szegeden voltak ugyan az oktatási törvény miatt átszervezések, és csoportösszevonások, de szerencsére pedagógusok nem kerültek az utcára. Az elvet viszont, hogy elbocsátásokkal növeljük a többiek fizetését, még tárgyalási alapként sem fogadjhatjuk el.

■ Visszatérve a főtítkárásszonyra, Szöllőssy Istvánné: sok vélemény elhangzott, hogy bár nem MSZP-tag, képviselői tisztvisége ronthatja a szakszervezet tárgyalási esélyeit. Hogyan ítéli meg a helyzetet?

– Már a választások előtt is megoszott a PSZ-tagok véleménye a főtítkárásszony jelöléséről. Mindenesetre a szakszervezet októberben fogja tartani a kongresszusát, ahol dönteni kell többek között a főtítkárról, illetve a főtítkárról helyettesek személyéről is. Ez a kongresszus mondja ki az utolsó szót a főtítkárásszony esetleges újrjelöléséről vagy újraválasztásáról. Én magam is a jelölőbizottság tagja vagyok: nehéz döntés lesz, hiszen megoszó véleményeket kell majd képviselni.

■ Mit jelent a pedagógus szakszervezet számára ez a kifejezés: önmérséklet? Szóba került a sztrájkjogról való önkéntes lemondás lehetősége is.

– Biztos vagyok benne, hogy a PSZ erről nem fog lemondani, de miért is mondana le róla? A sztrájk a legerősebb lehetőségünk az érdekvé-
nyesítésre, természetesen alaposan meggondolva, mikor élünk vele. Az önmérséklet szóval csínyján bánnék, hiszen minket is ugyanúgy érint az energiaáremelés, mint a magasabb jövedelműeket. Figyelembe kell viszont vennünk az ország gazdasági helyzetét, ismernünk kell a jövő évi költségvetést és ezen belül kell a helyünket keresni. A pedagógusi szférát nem lenne szerencsés kiemelni az egészből.

Panek József